

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHENSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna

POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0713/1132/16

Warszawa, 6 lipca 2016 roku

Szanowna Pani

Teresa Wargocka

Sekretarz Stanu

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Współprzewodnicząca Zespołu

ds. Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST

Szanowna Pani Minister,

W nawiązaniu do zasygnalizowanego podczas posiedzenia Zespołu Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST w dniu 21 czerwca br. problemu funkcjonowania niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, zgodne z prośbą pracowników resortu edukacji, Związek Powiatów Polskich przedkłada szczegółowe omówienie powyższej tematyki i jawiących się w tym zakresie problemów.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na problem ustrojowy, jaki powstaje w tym zakresie. Zgodnie z art. 166 ust. 1 Konstytucji RP „Zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej są wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego jako zadania własne”. Z powyższego wynika, że powiat realizuje zadania dla mieszkańców powiatu, jako lokalnej wspólnoty samorządowej (art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym). Powyższe przepisy ustrojowe mają kluczowe znaczenie w kontekście funkcjonowania niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, bowiem dochodzi do sytuacji, że nie są one egzekwowane, co zobrazują argumenty przytoczone poniżej.

Odpowiedzialność za realizację wczesnego wspomagania

Zgodnie z art. 71b ust. 2a „W przedszkolach i szkołach podstawowych, w tym specjalnych, w innych formach wychowania przedszkolnego oraz w ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także w publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną”.

Jak wynika z powyżej przytoczonego przepisu w świetle obowiązującego prawa wczesne wspomaganie może być realizowane przez szereg podmiotów zarówno na szczeblu gminnym jak i powiatowym. W zakresie zadań realizowanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne dochodzi jednak do nieporozumień w zakresie ewentualnego pierwszeństwa dziecka z danej gminy czy powiatu. Powinno więc zostać dookreślone, jaki jest zakres realizacji tego zadania dla poszczególnych szczebli samorządu lub też która konkretnie z tych jednostek samorządu terytorialnego odpowiada za realizację tego zadania. Wątpliwości budzi także kwestia czy dana gmina lub powiat powinny finansować wczesne wspomaganie rozwoju dziecka nie zamieszkującego na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego, skoro przepisy ustrojowe przytoczone na wstępie wskazują wprost, że powiat obowiązany jest zaspokajać tylko potrzeby mieszkańców powiatu, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej (w przypadku poradni publicznych zawierane są stosowne porozumienia). Przedstawiony problem ustrojowy powstaje w związku z brakiem rejonizacji i brakiem obowiązku zawierania przez niepubliczne poradnie porozumień, o czym będzie mowa poniżej.

Należy zwrócić uwagę także na ust. 2b powołanego przepisu ustawy o systemie oświaty w myśl którego: „Dyrektorzy przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych specjalnych oraz ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także dyrektorzy właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka szkół podstawowych ogólnodostępnych i integracyjnych oraz dyrektorzy publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych, mogą organizować wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w porozumieniu z organami prowadzącymi”.

Przytoczony powyżej ust. 2b z praktycznego punktu widzenia nie może być odnoszony do niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych ponieważ w ich przypadku organem prowadzącym jest najczęściej stowarzyszenie lub osoba fizyczna, będąca jednocześnie dyrektorem placówki. W tym zakresie samorząd nie prowadzi już żadnych uzgodnień dotyczących realizacji wczesnego wspomaganie rozwoju, ponieważ nie ma podstawy prawnej do podejmowania takich działań.

Brak rejonizacji

Zgodnie z §14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia MEN z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych organ prowadzący określa teren działania poradni a poradnia udziela pomocy dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom z przedszkoli, szkół lub placówek mających siedzibę na terenie działania poradni. Zasady te dotyczą publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, których terenem działania jest dany powiat.

Natomiast w przypadku niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych nie ma rejonizacji. Prowadzi to do sytuacji, że niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne przyjmują dzieci spoza terenu powiatu, a powiat na terenie którego niepubliczna poradnia się znajduje, jest obowiązany te działania dotować. W konsekwencji samorząd powiatowy dotuje poradnie niepubliczną, która nie musi z nim dokonywać żadnych uzgodnień, może wydawać opinie i je jednocześnie realizować, dla dzieci nawet z terenu sąsiedniej jednostki samorządu terytorialnego. Obecny sposób subwencjonowania zakłada, że samorząd powiatowy otrzymuje środki na wczesne wspomaganie rozwoju w oparciu o liczbę dzieci realizujących wczesne wspomaganie rozwoju na dzień 30 września danego roku na podstawie sprawozdania SIO. Przy dużej swobodzie wydawania opinii i ich realizacji samorząd w ciągu kolejnego

roku jest zobowiązany do znacznego zwiększania środków w zakresie przyznanej dotacji z uwagi na fakt, że poradnie niepubliczne wykazują wzrost liczby obsługiwanych dzieci.

W związku z obecnym stanem prawnym samorządy dotujące realizację wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka przez niepubliczne poradnie, sprowadzone zostały do roli płatnika nie tylko na dzieci zamieszkałe na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, ale również na dzieci z sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego.

Brak obowiązku zawierania porozumień

Z brakiem rejonizacji wiąże się kolejny problem jaki dotyczy niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, a mianowicie brak obowiązku zawierania porozumień.

Zgodnie z §14 ust. 4 Rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych „Na podstawie porozumienia zawartego między organami prowadzącymi poradnie, poradnia może udzielać pomocy dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom z przedszkoli, szkół i placówek niemających siedziby na terenie działania poradni oraz niezamieszkałym na terenie działania poradni dzieciom i rodzicom dzieci nieuczęszczających do przedszkola, szkoły lub placówki”.

Przepis ten nie dotyczy jednak niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, co w konsekwencji prowadzi do sytuacji w której niepubliczne poradnie przyjmują dzieci z terenu działania innej poradni, a ponieważ nie dochodzi do zawarcia stosownych porozumień za dzieci te płaci powiat na terenie którego działa niepubliczna poradnia przyjmująca dzieci, a nie poradnia na terenie której dzieci faktycznie zamieszkują lub mają siedzibę.

Kontrola nad niepublicznymi poradniami i jakość świadczonych usług

Zgodnie z art. 71b ust. 3 opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydają zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych. Opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, mogą również wydawać zespoły opiniujące działające w niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w poradniach specjalistycznych, założonych zgodnie z art. 82 oraz zatrudniających pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych (ust. 3a).

Jednym z problemów jest fakt, że opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka może wydawać zarówno poradnia publiczna jak i niepubliczna. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że poradnie niepubliczne podchodzą do tego bardzo lakonicznie i później same realizują wydawane przez siebie opinie. Co więcej nie ma w tym zakresie żadnych uzgodnień z samorządem. W tym kontekście konieczne jest zwiększenie roli organu nadzoru w zakresie kontroli sprawowanej nad niepublicznymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, aby dokonać rzetelnej oceny wydawanych przez nie opinii i ich realizacji.

Inne uwagi

Ponadto proponujemy rozważenie jeszcze następujących zagadnień:

- 1) Dookreślenie niepełnosprawności lub dysfunkcji, które kwalifikują dziecko do objęcia opieką w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju;
- 2) Opracowanie wzoru opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka;
- 3) W razie nieprawidłowości realizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka możliwość wstrzymania dotacji poradni niepublicznej do czasu wyjaśnienia lub usunięcia nieprawidłowości;
- 4) Dookreślenie rodzaju zajęć terapeutycznych realizowanych głównie przez poradnie niepubliczne.

Ufamy, że Ministerstwo Edukacji Narodowej weźmie pod rozwagę powyższe zagadnienia i przedstawione postulaty, a także dokona szczegółowej analizy wynikających z funkcjonowania niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznym problemów, co doprowadzi w konsekwencji do potrzebnych zmian w tym zakresie.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn

